

Újraaszfaltozzák a marosvásárhelyi December 22. utat

A munkálatok nehezítik a forgalmat

Fotó: Nagy Tibor

Ahogy az időjárás megengedte, útjavítási munkálatokba kezdett a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal. Jelenleg a December 22. útnak a Homoród utca és Lukoil üzemanyagtöltő állomás közötti 500 méteres szakaszán dolgoznak.

Mezey Sarolta

A szóban forgó négysávos utat sávonként aszfaltozzák újra. Amíg egy sávon dolgoznak, a forgalmat három sávra terelik, ezért nagy torlódás alakul ki Marosvásárhely és Maroszentgyörgy között.

A polgármesteri hivatal Közterület-fenntartó Igazgatóságának illeté-

kese elmondta, hogy a December 22. (a volt Szentgyörgyi/November 7.) út felújítási munkálatainak ez a második szakasza, ugyanis az első szakaszt a Homoród utcáig már újraaszfaltozták. Ahogy a költségvetésből telik rá, a harmadik szakasz is sorra kerül, nevezetesen a Lukoil benzinkúttól a város határát jelző tábláig.

A jelenlegi munkálatok körülbelül 1,6 millió lejbe kerülnek a városnak, a kivitelező a Citadinprest Kft. Az összeg módosulhat, hogyha előre nem látott infrastrukturális problémákkal szembesülnek.

Olvasóink kérdésére válaszolva tájékoztattak, hogy a munkálatok során útszélesítésre nem kerül sor, a felújítás az aszfaltozásra korlátozódik, amit a tervek szerint a jövő héten befejeznek, ha viszont az időjárás kedvezőtlen, a munkálatok ideje kitolódik.

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Magasból zuhant le két munkás

Március 22-én, szerdán délután Marosvásárhelyen, az Asztalosok sétányán történt munkabalesetről értesítették a marosvásárhelyi tűzoltókat és a rendőrséget.

2.

Beszélgetés Kovács András Ferenc költővel

Sokan meglepődtek, sokan nem is tudnak róla, hogy Marosvásárhely Kossuth-díjas költője, a Digitális Irodalmi Akadémia tagja, a Látó szépirodalmi folyóirat versrovatának szerkesztője, 2008 januárjától 2019 májusáig a lap főszerkesztője, nyugdíjba vonult.

3.

Thália ünnepei

A bábszínház világnapja kevésbé ékeződött a köztudatba. A nemzetközi bábművészszövetség (UNIMA) kezdeményezésére a szakma és a közönség két évtizede, 2003 óta ünnepli március 21-én a bábszínházi világnapot.

4.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

**A SOFŐR
HALÁLA**

CCCCCCCCCCCC

MÁRCIUS

25., szombat

A Nap kel
6 óra 17 perckor,
lenyugszik
18 óra 41 perckor.
Az év 84. napja,
hátravan 281 nap.

Isten éltesse!

Ma **IRÉN** és **ÍRISZ**, holnap **EMÁNUEL** napja. **EMÁNUEL**: a héber Immánuelből ered, jelentése: velünk az Isten. A név változatai az Immanuel, a Manó, a Mánuel és a Mendel. A női változat az Emanuéla.

Magasból zuhant le két munkás

Munkabaleset Marosvásárhelyen

Március 22-én, szerdán délután Marosvásárhelyen, az Asztalosok sétányán történt munkabalesetről értesítették a marosvásárhelyi tűzoltókat és a rendőrséget.

Szer Pálosy Piroska

Az egyik tömbház hőszigetelési munkálataihoz felállított állványzat részben levált, és két munkás lezuhant róla. A sérülteket többszörös törés gyanújával kórházba szállították – tájékoztatott *Oltean Georgiana*, a katasztrófavédelmi felügyelőség szóvivője.

A munkahelyi balesetről szerdán délután 4 óra körül a 112-es segélyhívó számon értesítették a Marosvásárhelyi Rendőrség Bűnügyi Nyomozóirodájának munkatársait is. A rendőrségi közlemény szerint a két férfi Marosvásárhelyen az egyik Asztalosok sétányi épületen végzett hőszigetelési munkálatok közben lezuhant az állványzatról, és sérüléseket szenvedett, kórházba szállították őket szakorvosi ellátásra, és értesítették a Marosvásárhelyi Munkaügyi Felügyelőség képviselőit. A rendőrség bűnügyi eljárást indított testi sértés és a munkavédelmi intézkedések elmulasztása miatt, a baleset körülményeit vizsgálják.

A Maros Megyei Területi Munkaügyi Felügyelőség vezetője, *Ogrean Andrada-Larisa* megkeresésünkre az ügy folyamatban levő kivizsgálására hivatkozva nem bocsátott részleteket. Mint mondta, úgy értesült, hogy a két munkás egyike csütörtökön már elhagyhatta a kórházat, remélhetőleg a társa sem szenvedett súlyos sérüléseket.

Fotó: ISU

IDŐJÁRÁS

Kevés eső

Hőmérséklet:
max. 16 °C
min. 5 °C

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2023. március 24.	
1 EUR	4,9255
1 USD	4,5904
100 HUF	1,2668
1 g ARANY	294,2340

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Ellenzik a biztosítók az RCA árát hat hónapra befagyasztó kormányhatározatot

Ellenzik a Romániában tevékenykedő biztosítótársaságok a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás (RCA) árát befagyasztó kormányhatározat-tervezetet, amelyet gazdaságilag megalapozatlannak és az uniós szabályozásokkal ellentétesnek tartanak.

A Romániai Biztosítók és Viszontbiztosítók Országos Szövetsége (UNSAR) és több más ágazati szakmai szervezet csütörtöki közös közleménye szerint az RCA árát hat hónapra befagyasztó határozat még nagyobb zűrzavart keltene a biztosítási piacon, ezért a tervezet módosításra szorul.

Emellett szerintük további intézkedésekre lenne szükség az érdekelt felek bevonásával a gépjármű-biztosítási piac stabilizálására, a többi között a közúti balesetek gyakoriságának és súlyosságának csökkentését célzó országos projekt elindítására.

A közleményben emlékeztettek arra, hogy a statisztikák szerint a Romániában újonnan forgalomba helyezett 100 autóból legkevesebb 6 anyagi károkkal és személyi sérülésekkel járó balesetet okoz, miközben ez az arány Bulgáriában 4 százalék, Lengyelországban 3,2 százalék, Csehországban 2,7 százalék, Magyarországon 2,3 százalék, Horvátországban mindössze 1,65 százalék.

A biztosítótársaságok arra is felhívták a figyelmet, hogy Romániában 2016-ban szintén egy kormányhatározattal befagyasztották már egyszer az RCA árát, és az intézkedés akkor is negatív következményekkel járt. Szerintük a gyakorlat azt mutatta, hogy ez nem volt előnyös megoldás sem a román biztosítási piac, sem a biztosítottak és a károsultak számára. Emellett a versenykörnyezet súlyosan károsodott, és a romániai biztosítási ágazatot 2021-ben, majd 2023-ban a korábbiaknál nagyobb mértékű csökkenéssel és fizetésképtelenséggel kapcsolatos esetek rengették meg.

A pénzügyminisztérium szerdán közvitára bocsátotta azt a kormányhatározat-tervezetet, amelyik szerint a biztosítók hat hónapig a 2022. március elseji tarifáknál magasabb áron nem értékesíthetnek RCA-t. (*Agerpres*)

Hétfőn kezdődik a próbaérettségi

Hétfőn a román nyelv és irodalom vizsgával kezdődik a tizenkettesek és tizenharmadikosok próbaérettségije.

A tanügyminisztérium által jóváhagyott ütemterv szerint kedden a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból, szerdán a szaknak megfelelő választható tantárgyból, csütörtökön pedig a kisebbségi nyelvek valamelyikén tanuló diákok anyanyelvükből vizsgáznak. A próbaérettségi eredményeit április 6-án teszik közzé.

A vizsgázó fiataloknak 8.30-ig kell megjelenniük a vizsgateremben, a tételeket 9-kor osztják ki.

A próbaérettségien kapott jegyek ellen nem nyújtható be fellebbezés, és nem vezetnek be az osztálynaplóba, csak a tanuló írásban kifejezett kérésére. (*Agerpres*)

Rekordköltségvetéssel indulnak a roncsautóprogramok

„Idén több mint 1,3 milliárd lejes költségvetéssel indítjuk a klasszikus és plusz roncsautóprogramokat, amelyekkel a közlekedésből származó károsanyag-kibocsátás csökkentését támogatjuk, és 15%-kal növeltük az értékjegyek összegét. Péntektől ismét igényelhetik az értékjegyeket azok a magánszemélyek, vállalkozások vagy önkormányzatok, amelyek új autóra cserélnék régi, szennyező gépjárműveiket” – közölte Tanczos Barna környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter.

A tárca vezetője hangsúlyozta: „Minden szennyező autó kivonását a forgalomból legkevesebb 7 ezer lejjel támogatjuk a roncsautóprogramban. Ugyanakkor egy elektromos autó vásárlásáért járó értékjegy elérheti az 54 ezer lejt is, amellyel jelentős támogatást nyújtunk azoknak, akik a drágább, de környezetbarátabb technológiát választják.”

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A klasszikus és plusz roncsautóprogram március 24-én, pénteken 10 órakor indult. A magánszemélyek az engedélyezett autógyártók képviselőinél, a vállalkozások pedig a Környezetvédelmi Alap internetes felületén iratkozhatnak be a programba. A klasszikus roncsautóprogram költségvetése 560 millió lej, míg a roncsautó plusz programé 780 millió lej. Az idei első pályázati időszak június 30-ig tart.

A klasszikus roncsautóprogramban a kilométerenként legfeljebb 155 g szén-dioxidot kibocsátó új autók vásárlására egy használt autó leadásáért 7 ezer lejes értékjegy, két régi autó leadásáért pedig 10 ezer lejes értékjegy jár. Ez különböző ökobónuszokkal egészülhet ki: 1500 lejes ökobónusz olyan új gépjárművek vásárlása esetén, amelyek kibocsátása nem haladja meg a 120 g szén-dioxidot; 1500 lejes ökobónusz új autókra, amelyek sűrített földgáz (CNG) vagy cseppfolyós gáz (LPG) meghajtású motorral vannak felszerelve; 3000 lejes ökobónusz hibrid meg-

hajtású új autók vásárlásához; 1500 lejes ökobónusz a 15 évesnél régebbi Euro 3-as vagy annál alacsonyabb besorolású roncsautó leadásáért.

A legfeljebb 120 g szén-dioxidot kibocsátó motorkerékpárok vásárlására egy roncsautó leadása esetén szintén 7 ezer lej jár a klasszikus roncsautóprogramban. Ehhez 1.500 lejes ökobónusz adódik hozzá, ha a leadott autó 15 évesnél régebbi, és újabb 1.500 lej, ha a megvásárolt motorkerékpár kibocsátása nem haladja meg a kilométerenkénti 90 g szén-dioxidot.

A plusz roncsautóprogramban azoknak az elektromos vagy hidrogéncellás, illetve plug-in hibrid autóknak a vásárlását támogatják, amelyek ára nem haladja meg a 75 ezer lejt. A támogatás összege: 51 ezer lej egy új elektromos járműre vagy hidrogéncellás autó vásárlására, és 26 ezer lej egy új plug-in hibrid autó vásárlására, amelyek kibocsátása nem haladja meg a 80 g szén-dioxidot, egy használt autó leadása esetén; 54 ezer lej egy új elektromos járműre vagy hidrogéncellás autó vásárlására, és 29 ezer lej egy új plug-in hibrid autó vásárlására, amelyek kibocsátása nem haladja meg a 80 g szén-dioxidot, két használt autó leadása esetén; 1500 lejes ökobónusz minden 15 évesnél régebbi autó leadása esetén.

A klasszikus és plusz roncsautóprogramokban lefoglalt értékjegyek érvényességi ideje 120 nap, ezalatt kell lebonyolítani az új autó vásárlásának minden adminisztratív proceduráját. A roncsautóprogramban részt vevő önkormányzatok idén nem kötelesek régi autót leadni a támogatásért cserébe. (*RMDSZ-tájékoztató*)

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Művésza

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1578. sz., 2023. március 25.

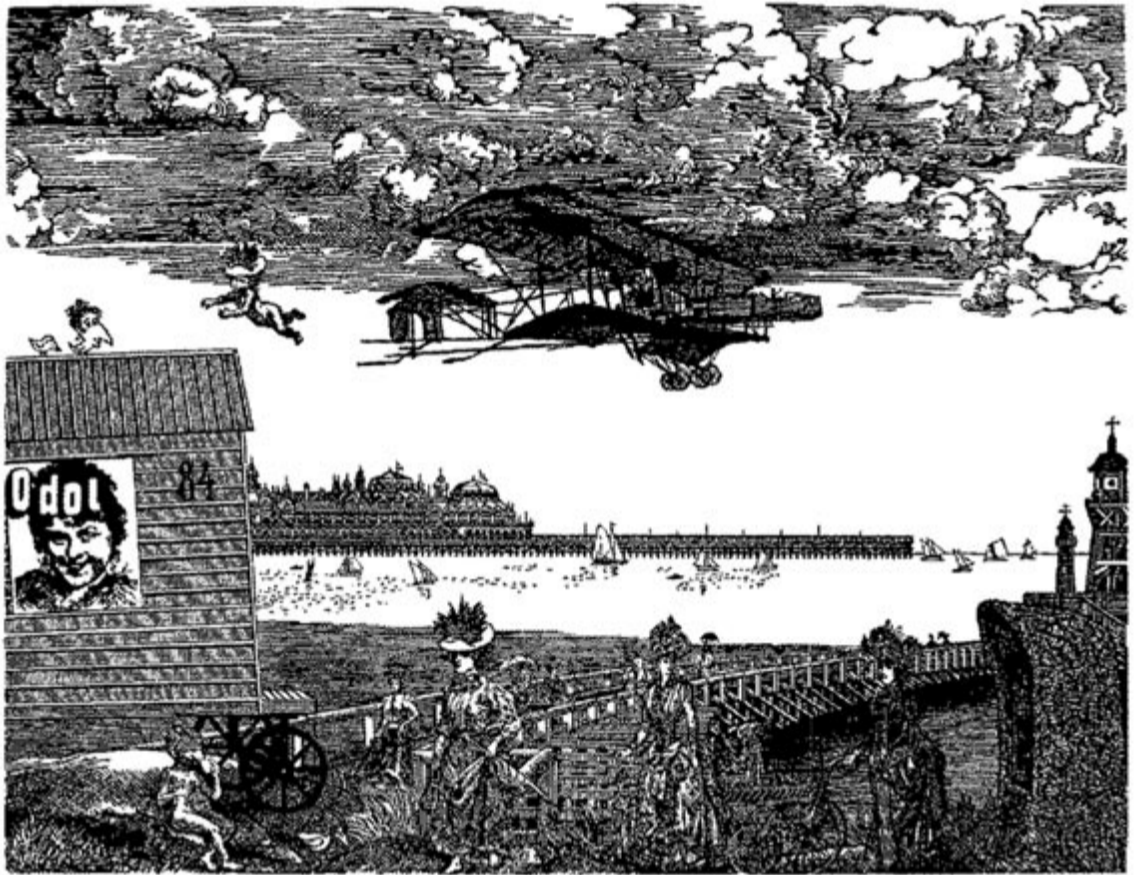
Lázár René Sándor

De most a költők némasága...

*De most a költők némasága többet
Nyom hősi szónál – üdvösebb talán
Hallgatni, míg bösz küldetésbe göbbedt
Száj harsog, ám a győzők asztalán
Úgyis halomban áll terv, téma, térkép,
Áthúzható jog, átrajzolható
Jövő, határ, jelentés, séma, mérték,
Törlendő számsor; vágy, rabolt adó,
Népeknek sarca, sorsa, melyre bölcs fők
Bólintgatnak már báli székeken –
Hatalmak tévedését helyre költők
Úgysem hozhatnák, bármily képtelen
Verdiktjük, hisz nagy államférfiak vak
Szolgái csak hazátlan, téli fagynak.*

*(Marosvásárhely, 1919. november 5-én. Bizonytalan dolog.
Aztán mégis, sokszor lemásoltam, helyben, közeli barátaimnak,
de eljuttattam Tordára, Kolozsvárra, Zilahra, Aradra, Váradra,
Szatmárra és Nagybányára, Szegedre, Debrecenbe, s talán még
Budapestre is, de nagy titokban, roppant titkosan, némelykor csak
az „Alexandros”, ám esetenként az eléggé rejtélyesnek tűnő
„Lazarus Renatus” szignóval is körültekintően ellátván... Persze,
hiába – megkésetten, visszhangtalanul.)*

*A Lázár René Sándor: *Néhány egykori költemény* című Bookart-kötetből. Válogatta és közléstesi Kovács András Ferenc

Gyulai Líviusz Sepsiszentgyörgyön... A 2021-ben elhunyt Kossuth-díjas grafikusművész Barót szülőltje volt, szülei 1946-ban települt át Magyarországra. Ott vált elismert alkotóvá, és léphetett a Nemzet Művésze címmel kitüntetettek sorába. Március 17-én az Erdélyi Művészeti Központ székhelyén nyílt kiállítása a 7. Székelyföldi Grafikai Biennálé kiemelt kísérőrendezvényeként. A megnyitón az EMÜK vezetője, dr. Bordás Beáta, Ferenc S. Apor, a biennálé kurátora, Képiró Ágnes művészettörténész és Szepessy Béla grafikusművész, a tárlat kurátora méltatta az életművet. A reprodukció a Nagymamák tengerpartja című metszet (1974).

Ígér még termést „az elágazó ösvények kertje”

Beszélgetés Kovács András Ferenc költővel

Nagy Miklós Kund

Sokan meglepődtek, sokan nem is tudnak róla, hogy Marosvásárhely Kossuth-díjas költője, a Digitális Irodalmi Akadémia tagja, a Látó szépirodalmi folyóirat versrovatának szerkesztője, 2008 januárjától 2019 májusáig a lap főszerkesztője, nyugdíjba vonult. Ő szerkesztette a Látó idei Petőfi-számát, a márciusi lapszám két nyitóverse is az övé, a *Névtelen etruszk költő verstörédéke* kéziratban a folyóirat záróoldalán is megjelenik, vele azonban már marosvásárhelyi otthonában beszélgetünk, először azóta, hogy hivatalos munkaviszony már nem köti a laphoz.

– Eddigi pályád minden fontosabb eseményéről interjúban igyekeztem tájékoztatni az olvasókat, erről a döntésedről sem maradhatam le. Ezzel, hogy a laptól nyugdíjba vonulsz, mi változik az életedben, a mindennapjaidban?

– A változás folyamatos valami, használjuk inkább az alakul kifejezést. Vagy egyszerűbb, ha a kérdésre azt válaszolom, hogy önző módon ezután több időm lesz magamra, amibe persze a család, a gyerek is beletartozik. Remélem, hogy sokkal nagyobb figyelmet fordíthatok a lassan tizedik évét töltő fiamra, Ábrahámra. Jó volt a Látónál lenni, ilyen hosszú ideig a versrovattal foglalkozni, de az ilyesmi elég sok időt elvesz az íróembertől. Az utóbbi hat-hét évben már nem igazán írtam verset. Akkor sem, amikor a főszerkesztést odahagytam. Nagyon sok kéz-

irat, sok könyv van, amikkel foglalkoznom kellene. Reménykedem, hogy a saját „hagyatékomat”, az írással, költéssel, egyebekkel kapcsolatos dolgaimat végre rendbe tudom tenni. És legalább annyira nyomaszt az is, hogy a szüleim, édesapám és édesanyám hagyatékát sem sikerült még megnyugtatóan rendeznem. Könyvtárról van szó, a könyvtár

megtartott részéről, illetve komoly színházi dokumentumokról, munkapéldányokról, több dobozra rúgó feljegyzésről, rendezői füzetekről, amiket nem szeretnék eltékozolni vagy elpocsékolni.

– Ha olvasói szempontból közelítünk a Kovács András Ferenc költői jelenséghez, talán kijelenthetjük, hogy ők ezután az eddigieknél több új verset várnak tőled, és nem feltétlenül összegezést. Persze lehet, hogy ez csak az én feltételezésem.

– Az összegezést így, a 64 felé tartva, óhatatlanul meg kell ejteni. Remélem, hogy jövőre megjelenik egy egybegyűjtött verseskötet a Magvető Kiadónál. Ebben a várható két vastag kötetben az eddig megjelent huszonnégy verseskötet anyagát lesz benne, és huszonötödikként még egy összegyűjtött régebbi és újabb verseket tartalmazó kötet is kiegészítem. A gyerekversek nem fognak szerepelni benne. Azok sem, amelyeket nem egyedül írtam, hanem a rendező Tompa Gábor költőtárossal. A válogatott kötetem versei nem maradnak ki, de a maguk helyére kerülnek majd. Ami az új verseket illeti, az elmúlt hét év alatt tizenhatot írtam, az tényleg nem sok. Akkor lesznek újabbak, ha két-három év múlva a Caius Licinius Calvus-műfordításokat egy kötetben megjelentetem. 179 „versfordításról” beszélünk, ez számbeli sem akármilyen. Calvus után pedig a teljes Lázár René Sándor-versekből kötetben eddig csak egy kicsi vá-

logatás jelent meg a Bookart kiadónál. Ezt az életművet hét vastagabb kötetre tervezzük.

– Lesz munka velük bőven.

– Lesz bizony. Munka, egyben favágás is. Be kell vallanom, és nagyon jellemző rám, hogy a legkényelmelenebb dolog a magam verseit újraolvasni. Azért, mert ha nem tetszik valami, egy megoldás vagy más, amivel valamelyik egykori kötetemben találkozom, az bánt. De nem akarom átírni.

– Készítés esetleg lenne rá, de mégsem vágsz bele egy újrafogalmazásba?

– Nem is nevezhető készítésnek, inkább csak fölfohászok, legyintek egyet, de bosszankodom. Egyébként azt hiszem, hogy a költészetben nem alapvető dolgokat át lehet javítani. Vesszöt, kötőszót, esetleg jelzőt, de azt, hogy átírjuk, amit tizenéves vagy huszonéves korunkban közöltünk, csalásnak érzem. Vannak ilyen átíró költők, az egyik éppen kedvencem, Füst Milán. Most véletlenül kéznél is van az egyik könyve. Ő többször átírta a verseit, variációkkal. Emlékeztet a Szabó Lőrinc esete is, aki az első két-három kötetét újraírta. Én nem ez a típus vagyok.

– A te költői gyakorlatodban olyan eset nem is fordult elő, hogy újraolvasva azt monddad, ez a versem jó, de mai fejjel, idősebben, másképp írnám meg?

– Azt hiszem, hogy egy vagy két ilyen vers van az eddigi egybegyűjtöttek között, amiket egy kicsit azért megadajszálnék, de

(Folytatás a 6. oldalon)

Thália ünnepei

Valahogy egybeesnek a tavasszal, az örök megújulással. Talán akkor is így éreznénk, ha azok, akik kigondolták, nem márciusra időzítették volna. De erre a hónapra esett a választás, négy és fél évtizede március 27-én van a színházi világnap, ilyenkor olvassák fel mindenütt, ahol tisztelik, szeretik Tháliát, az éppen aktuális üzenetet, amelyet a színházművészet egyik nagy tekintélyű képviselője fogalmaz meg. Sokfelé új bemutatót is tartanak ilyenkor. A marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat

március 24-én vitte színre legfrissebb premierjét. Friedrich Dürrenmatt *János király* című drámáját a színház nagytermi stúdiótermében Keresztesi Attila rendezésében keltette életre a társulat népes csapata. A következő előadást március 25-re, majd április 7-re ütemezték be.

A bábszínház világnapja kevésbé ékelődött a köztudatba. A nemzetközi bábművész-szövetség (UNIMA) kezdeményezésére a szakma és a közönség két évtizede, 2003 óta

ünnepli március 21-én a bábszínházi világnapot. Ebből az alkalomból kedden kora délután a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem bábszínész és film, fotó, média szakos hallgatói tárlatnyitóval egybekötött bábjáték-bemutatót tartottak a Stúdió Színház előterében. Életteli, vidám, családias hangulatú, fiatalos összefogó volt, a kívülálló is betekintést nyerhetett abba a komoly és lendületes szakmai munkába, amit a tehetséges hallgatók projektvezető tanáiraik, Kós Anna, Jakab Tibor és Lőrinczi Máthé Rozália irányításával végeznek. Az akár flashmobként is felfogható, rögtönzöttségében is jól átgondolt, mozgalmas rendezvény élvezetes képet mutatott föl a bábszínház és a fotográfia világából. „A bábjáték nem gyerekjáték, hanem műfaj” jelszó jegyében lezajlott ese-

mény, a fotókiállítás és a bábosok ilyenszerű megméretkezése több éve szerveződött az egyetem életébe. Az audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv- és reklámírás, média szakosok, illetve az I. és III. éves bábszínészhallgatók egyaránt kitétek magukért. A fotós látványteremtés és a mozgásra, zenére, hangra épülő animáció élvezetes ízelítőt nyújtott a jelenlevőknek arról, ami művészeti téren az egyetem falai közt történik.

A bábszínházi világnap megünneplése aznap este a másodéves magiszteri bábszínészosztály sikeres *Árvácska* előadásával folytatódott. A Móricz-mű bábszínepi adaptációját Vidovszky György rendezésében adták elő a fiatalok. (nk)

Petőfi bronzarcai

Hol itt, hol ott tűnnek fel szerte a világon, új és még újabb művekkel gazdagodik a Petőfi-émlékörökség. A költő egyénisége, példázata, üzenete, eszméinek, emberi nagyságának korhoz illő újrafogalmazása továbbra is komoly alkotói kihívás a szobrászok számára. Annak ellenére, hogy tudják, mindenkinek megvan a maga elképzelése Petőfi Sándorról, és ez számos esetben nem egyezik azzal, ahogy a képző-

művész a jelképpé magasztosult egyént ábrázolja, vállalják a tiltakozás kockázatát, és mintázzák a maguk Petőfi-arcmását, jellegzetesnek vélt alakváltozatát. A marosvásárhelyi szobrászok is mindig készen állnak a „kényes” feladatra. A minap már érintettem, ma fotókkal térek vissza a témára.

Szlovéniából kaptam néhány felvételt, a főváros, Ljubljana közeli Kranj-ból. Két

magas rangú közméltóság, a magyar Országgyűlés elnöke, Kövér László és Urska Klakocar Zupancic, a szlovén Nemzetgyűlés elnöke avatta fel ott Petőfi Sándor mell-szobrát, a marosvásárhelyi Hunyadi László szobrászművész bronzalkotását. Kranj óvárosi La Ciotat parkjában áll France Preseren, a szlovén irodalom egyik legnagyobb költőjének, a szlovén nemzeti himnusz alkotójának mellszobra is. Hozzá társult most Petőfi.

Urska Klakocar Zupancic avatóbeszédében kiemelte: „Petőfi Sándor költő, forradalmár és magyar nemzeti hős, akinek szobra ezt a parkot, ezt a várost és ezt az országot gazdagítja, hasonlóan nyomot hagyott Magyarországon, a magyar nemzetben, mint a legnagyobb szlovén költő, France Preseren Szlovéniában”.

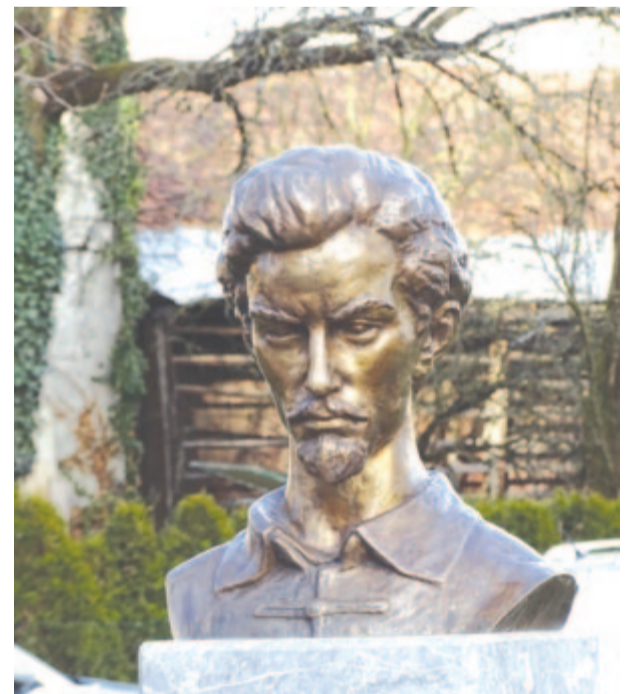
A vásárhelyi időse Mester, Hunyadi László határon túli köztéri alkotásainak száma eképpen megint gyarapodott eggyel. Nehéz számontartani, hány ilyen munkája lehet szerte a Kárpát-medencében. A megmintázott személyiségek sorát az életműben minden bizonylat Petőfi Sándor vezeti. Mongóliából is szereztünk egy ide illeszthető felvételt. Az ulánbátori Mongol Nemzeti Könyvtár falán helyeztek el egy bronz emléktáblát 2022. október 22-én. A mongol nyelvű, cirill betűs szöveg a Szabadság, szerelem költője előtt tiszteleg. Petőfi domborműszerű arcmását szintén Hunyadi László készítette el. Az emléktábla-állítás Obrusánszky Borbála nagykövet aszszonynak köszönhető, és a Két Hollós Könyvesbolt, valamint Tarján József adománya. A fáradhatatlan Petőfi-kutató Tarján ilyen kezdeményezéseiről már többször írtunk melléle-tünkben.

Természetesen van fotónk Erdőszygyörgről is. A város szülőtte, Veress Gábor Hunor ugyancsak mellszoborral tisztelget Petőfi emléke előtt. A költőhöz méltó avatóünnepség március 19-én volt a Rhédey-kastély közelében kialakított díszparkban. A szobor születésének folyamatát korábban nyomon követtem a fiatal szobrász marosvásárhelyi műtermében.

Agyagváltozatáról a következőket írtam a Múzsában 2020. január 7-én:

„A zsúfolt műhelyben az átszellemült arc más és a költő eleven, szuggesztív tekintete mágnusként vonzza magára a belépő figyelmet. A portré a hagyományos, kissé idealizált, megszépített Petőfi-arcábrázolásokhoz áll közelebb, bár ki tudja ma már, a maga idejében sohan nem ilyenek látták-e az ifjú lázongót. És ha már szóba került a lángelkű költő életkora, azt is hozzá kell tennünk, hogy a szobor a huszonhat évesen eltávozott lírikusnál némileg idősebbnek, a lázongásra, fellobbanó indulatokra mindig kész egyéniségnél megfontoltabbnak, visszafogottabbnak tűnő személyiséget állít elénk. Azt a szellemet sugározza, amit Petőfi költészetének, létének, munkásságának egésze, verseinek, írásainak korát meghaladó mélysége képvisel a magyar kulturális és nemzeti köztudatban.”

A szovátai Sánta Csaba öntőműhelyében kiöntött ércszobor a nemrég elhunyt Dóczy András készítette talapzaton megőrizte a mű fentebb említett erőit. A metsző, éles tekintet akár vádlóvá, szemrehányóvá is szigorodhat, ha arra gondolunk, milyen messze még a költő jósoltja Kánaán. A szoborszemle ilyen gondolatokat is ébreszthet az arra sétálóknak. (N.M.K.)

Céklapertu

Bőlöni Domokos

Na most, ezt biztosan nem egy brit kutatócsoport kísérletezte ki, hiszen a britek nem isznak pertut.

Nem fogható a barlangkorra sem, mert az ősember nem ismerte a céklát. Bikavért sem ittak még akkor, mert mire a mamuthoz ferköztek volna, a jégveremben már tökre kihűlt a teste.

Summa summarum, a céklalé intézménye, ha látnas formában létezett is, kizárólag általam lett bevezetve a kozmikus körforgásba.

Kutatásaim szerint háromféle céklapertu létezik, illetve csak egy, a másik kettőt múlt időben ildomos előhozni. Kezdjük a legrégebbivel. Homályba vész, mint a céklaültetvény a hajnali ködben. Hely- és időszűke miatt egyetlen példával élek. Idézem Fodor-úr esetét, civilben Fodor Sándor íróét: szemtelenül lepertusodott a világirodalom nagyjával, közöttük Ernest Hemingwayvel is. (Aki persze nem értette a dolgot, de túrte, mint hamvas havanna madonna az ölelést.) Együtt italoztak, és hát egyszer csak így kiált fel (nem Csokonai Vitéz Mihály, hanem) a mi Sándorunk, álnevén Mr. Csipike:

– Sose halunk meg, Ernest bátyám! Mintha már két példányban látnám, két Hemingwayvel ülök szemben... Miért nevet? Megrészedtem?! Még egy pohár, csak ez segít: Szerusz, Ernő, az istenit!...

Lám, a mélyen hívó embert is mire viszi a mértéktelen céklafogyasztás. Hiszen kétséget kizáróan szóba sem jöhetett az író találmá-

nya, kedvenc koktéjlja, amely a Halál délután című regényről kapta a nevét – az abszintból, pezsgőből és (díszítésként) citromhéjból álló italból (a legenda szerint) Hemingway akár 3-5 adagot is elfogyasztott –, mivel két különböző korban éltek. Csakhogy az írói lelemény legyőzi a valóságot, sőt a tért és az időt is. Világos hát, hogy csakis céklakoktélről lehet szó, addigra már a cékla is és a leve is feltalálódott. Ezt immár valóban egy brit tudóscsoport mutatta ki az angolszász világ öt-száz helyszínén élő ezer alkalos vérmentája alapján.

Végül: a huszonegyedik századi szuper céklakoktélt (ne legyen szerény) a saját paten-tem, és az a lényege, hogy magába foglalja az őskoktélt (barlangi hip-hip-hurrát), a fodorúri szellemidéző kvaterkázást és a legmodernebb kor minden korlátot átugró barát-kozási aktusát, amikor az ember azzal piál, nyakal, vedel, hörpint, kortyol, italozik, poharazik, iszik, szipókázik, dönt le litert, szür-csöl, pityizál, szipóz, kortyolgat, italozgat, akivel éppen akar.

Vagyis hát akije válogatja. Volt néhány ismerősöm, barátom, akikkel egyetlenegyszer találkoztam, és hát vagy koccintottunk, vagy mégsem. Majd kéthetente közlekedő távolsági lélekbuszokon működtettük kedves gondolatainkat; vagy lélekkufár pizzafutárookra bíztuk, akik a termékénél háromszor nagyobb borralalót követelve továbbra is zsigerből hazudoztak összevissza mindenfélét a közelmúlt árulásairól és helytállásairól, tetszés szerint csereberélgetve a szereplőket. Mára ez a kommunikáció valahogy okafogyottá vált.

Volna aztán még néhány csudás személy, akikkel soha de soha nem találkozhattam személyesen, jobbára a világhálón közlekedve köszöntgetjük egymást, ab invisis, mint a barátság kezdetén Petőfi és Arany (az aranyokat elköltve, az arányokat megtartva); közülük egyikkel-másikkal immár akkor sem jöhet-nénk össze, ha iker Nobel-díjunk átvételére Stockholmba röpitene bennünket Elon Musk valamelyik rakétája.

Ja, de hát hajrá vagy sajna: megvannak vagy meglehetnek még (nem sokan) azok az egykori kedves kocsmatöltelékek, akikkel már virtuel sem céklázhatok, mivel félig tudott, félig sejtett okokból (szentfogadalommentes, de) szigorú tilalom alatt leledzem.

Ők meg hol vannak, hol voltak, mint a mese.

Visszatérve paripámhoz: legpompásabb vívmányom a céklapertusodás meg a céklázás szuperdemokratikus intézménye.

Amúgy teljes szívemből és teljes lelkemből utálom ezt a – cékla, más néven céklarépa, ritkábban vörös répa – régóta ismert salátanövényt. Amelynek a levében van a legtöbb vitamin; rákellenes csodanövény; fejlődési rendellenességek ellen is hatásos; javítja az állóképességet; és használ az elbutulás ellen.

Nos, vitamint, azt szedek naponta, a rákról (akárcsak Bajor Andor a sajtóról) nem beszélek, fejlődési rendellenességeimről kisebb szakirodalom áll a rendelkezésemre – ami pedig az elbutulást illeti, hát az legyen az utókor dolga. A maradvák bozontos seregét bántsa majdan a lelki furdalkozás (helyi táj-szakszóval: remuskálás) énmiattam (is).

Szombat éjjel (vasárnap felé másolva) azt álmodtam, hogy egy Bozsidár Hematovics nevű főszer éppen vért próbál venni, szipolyozni tőlem – de vénám jóval nagypéntek előtt Rómába vándoroltak... Többször is szurkálja az alkaromat, mindannyiszor sikertelenül. Sziszegek, majd visibálok a fájdalomtól. Felriadva megpróbálom előrevinni az óránkat. Meglepetve konstátalom, hogy már meg-ette. Helyettem.

Bekapcsolom a laptopot, kicsoda a Bozsidár. (Hematovics felől nincsenek kétségeim.) Meglepetésemre a Bozsidár mint keresztnév valós értelme: ingyenes. Ezenkívül még azt is jelenti, hogy illékony, modern, figyelmes, kompetens.

Álmodtam ilyen nagyszerűen rég nem fejtettek...

Boldogan aludtam vissza. Arra riadtam, hogy egy kisgyerek üvölti a fülemben ezt a randa rigmust: „Ábléé, fábléé, bumbuléé, ro-haggyá’ meg, céklaléé!”

Már hét óra. Gyorsan kijavítom magam: nyolc.

Ezen a héten számos a világnap: egyebek mellett a nap-éj egyenlőség, a költészet, a boldogság.

Gyümölcsöltő Boldogasszony napján eufóriás kacérkodás közepette emelem poharam, koccintok céklalémmel, az annyira utált virtuális folyadékkal. Üdvöz legyetek totál bruttó összes céklapertus barátaim, a globális multiuniverzum innenső, túlsó, elülső és hátsó és mindenféle oldalán, az elején, a közepén – és a végén is!

Ott különösen.

Pfúj.

Az ásító – Kerekes M. István képe. A budapesti Vigadó téren fotóztam március 14-én. Kétszáz kiváló más felvétel közül választottam ki ezt a nagy méretű, hangulatos fotót az ünnepi szabadtéri kiállításról, amely a Magyarország 365 címet viseli, és a Vigadótól a Március 15. térig vonzza magához az érdeklődőket – végig a Duna-parti sétányon. A díszkerítésre, pannókra függesztett munkákat több mint 120 ezer fénykép közül válogatta ki a zsűri az elmúlt négy év Magyarország 365 fotópályázatának képanyagából. A Mosonmagyaróváron élő marosvásárhelyi fotóművész elismertségét, tehetségét ez a rendezvény is jól tanúsítja, a tárlaton nyolc képe látható. Ilyenszerű sikereiről sokszor írhattunk már a Múzsában, most is gratulálunk a nem akármilyen fotós fegyvertényhez. A szabadtéri tárlat április 10-ig tekinthető meg.

A fotón (balról) Simó Márton és (jobbról) Sebestyén Péter könyvszerzők. Nagy Miklós Kund beszélgetett velük a marosvásárhelyi Studium Hub nagytermében március 16-án. Simó Székelyudvarhelyről, Sebestyén Csíkszentmárasról érkezett. Utóbbi mintha hazajött volna, hiszen éveken át itt szolgált a Szent Imre-plébániatemplom papjaként. Íróársát is sokan ismerik, volt már sikeres könyvbemutatója a városban. A peterpater.com honlapjaként is népszerű publicista Működny című kötete kapcsán fejtette ki ars poeticáját, Simó Márton terjedelmes új regénye, az Iker sajátosságait kiemelve vallott arról, miért vált számára is létszükségletté az írás. Eleven, érdekes eszmecsere tanúi lehettek a jelenlevők, akiknek Nagy László unitárius lekipásztor körvonalazta a régi egyházi épületből korszerű művelődési központtá nőtt létesítmény történetét. A két új kiadvány és a párbeszéd ismertetésére a későbbiekben visszatérünk.

A nincsmadár

Ioana Pârulescu

Apám Temesvárott született, de csak gyermekkorra első éveiben élt ott – Bukarestbe költözött a család, majd később Brassóba –, hát nekem is kevés az emlékem a bánási városról. Egyetlen kivétellel.

Mesélte, hogy épp március elsején született, s az alkalomra márciuska medált kapott, rajta madárkával; gyakran próbáltam elképzelni: hol összehúzott, hol kiterjesztett szárnyakkal; cinkeként összeszorított vagy tátott csőrrel; gyakran trillázó pacsirtaként; máskor pedig fehér galambként, olajággal a szájában.

A kis medált néha aranyló glória övezi, vagy apró gyűrűhöz kapcsolva annak vékony láncra tartja a gyerek nyakában.

Máskor minden arany, megint máskor

ezüst, és néha csak pléh, amilyenre a márciuskakat rögzítik.

Egyszer aztán a Béga fölötti Traján hídon (ma ismét Mária híd, tervét a városi legendárium szerint maga Gustave Eiffel alkotta) véletlenül a vízbe ejtette márciuskáját az apám.

Látni kívánta, hogy úszik-e, mint a sirály? Nem tudom, és már nincs kit kérdezniem.

Bántott, hogy a születésekor kapott márciuska talizmán a folyó mélyén hanyódik. Kapaszkodó koromban faggattam apát, miért nem keresgélte soha. Úgy képzeltem akkor még: ha elveszítünk valakit, aki kedves nekünk, vagy odalesz valami fontos az életünk-ből, hát semmi sem akadályozhat meg a visszaszerzésében.

Amint cseperedtem, ábrándosan azt kép-

zeltem, hogy az elapadt Béga iszapját koto-rászva egyszer csak markomban érzem a márciuskát – a nincsmadárral.

Et voilà pourquoi cet oiseau s'appelle l'Oiseau-Qui-N'Existe-Pas./ Et pourquoi il est si triste./ Il dort peut-être, ou il attend qu'on lui permette d'exister.

És íme, miért Nincsmadár./ És miért oly szomorú./ Talán alszik, vagy arra vár, hogy megszületve majd felszáll.

*

Ioana Pârulescu (Brassó 1960) esszéíró, publicista, irodalomkritikus, bukaresti egyetemi tanár. (Őn milyen tárgyakat kedvel különösképpen? – Válasz Cristian Pătrășcanoiu körkérésére – részlet; Orizont, 2023/1. A versidézet forrása: Claude Aveline: Portrait de l'Oiseau-Qui-N'Existe-Pas, 1950. Dessin aux crayons de couleurs et poème manuscrit, 31 x 24 cm. Bibliothèque municipale de Versailles.)

Fordította: B. D.

Ígér még termést „az elágazó ösvények kertje”

(Folytatás a 3. oldalról)

ezek inkább mesterségbeli dolgok. Jelzöt változtatnék, netán egy sort még hozzáírnék. De csak ennyi. Negyven éve, 1983 novemberében jelent meg az első kötetem, a *Tengerész Henrik intelmei*. Ötvenöt verset tartalmaz. Sokan reagáltak rá, ki jobban, ki kevésbé, az egésznek volt egy története. Sokat tanultam általa szerkesztésből, a szép emlékü Egyed Pétertől például, akivel együtt dolgoztunk a kötetben. Jó úgy válni szerkesztővé, ha az ember szagolt már puszkaport. Ifjúkoromban is jártam már szerkesztőségekbe, ez egy külön műfaj volt Kolozsváron. Főleg a Korunknál voltam otthonos, nagyon sokat tanultam Szilágyi Júliától. Nyilván másoktól is, Kántor Lajostól, Veress Zoltántól, arról, hogy mit csinálunk egy kéziratral, meg sok más ilyesmit. A másik ilyen kedves, jó kedélyű hely a Napsugár szerkesztősége volt. Magán-szorgalomból be-bementem az Utunkhoz is, a mai Helikon elődjéhez. Példaértékű volt számomra az ott zajló szerkesztőségi élet, meg az a komolyság is, ahogy a szerkesztők leveleztek. Amiből később Vásárhelyen Székely János adott példát mindnyájunknak, akik az Igaz Szóhoz bejártunk. Nem hagyhatom ki Mózes Attilát sem a gyönyörű írásával, Markó Bélát... Ezeket a szerkesztési műhelydolgokat meg lehet tanulni lapszerkesztőségekben, kiadóban. Persze egyetemen is. Engem még tanított Láng Gusztáv, tőle sok tudnivalót magunkba szívhattunk.

– *Hiábavaló, az ember mégis gyakran el-töpreng azon, mi lett volna, ha... Vajon, ha nem váltál volna egy irodalmi lap szerkesztőjévé, nem lettél volna főszerkesztő, ugyan-úgy alakult volna a költészeted?*

– Jó kérdés. Minden bizonnyal másképp lett volna. Nem fő vonaliban, mert borgesi hasonlattal élve, „az elágazó ösvények kertje” megvolt bennem. De tény, hogy így alakult. Az egy dolog, hogy mennyi verset írtam. Nyugodt vagyok, mert legalább két tele bőrrönddel megyek nyugdíjba. És a versek akkor válnak véglegessé, legalábbis a Calvus-műfordítások és a Lázary René Sándor redaktálása, amikor végre egy kötetben látszik az egész, amikor vállaljuk, hogy a verset könyvbe tesszük. Addig viszont még nagyon jól lehet velük játszani. Nyilván másképp is alakulhatott volna ez a pálya, hogy miképpen, azt nem tudom, nem is akarom elképzelni, mert a sors döntése volt, ez volt az élet. Nagyon lényegesnek tartom, hogy a vásárhelyi ittlétem sokféle egységet alkot bennem. És ez nem igazán osztható. Még magánéleti események szerint sem. Több mint 33 éve, a Látó alapításától itt vagyok, és arra, amit megcsináltunk, amit elér-tünk, mindig az egész szerkesztőség viszonylatában kell gondolnunk. Markó Bélával, Gálfalvival és mindenkiel, aki megfordult a szerkesztőségben, együtt csináltuk, és a legfontosabb az, hogy kicsi hangsúlyel-tolódásokkal a kezdetektől megmaradt a lap. Az én szempontomból ez egy lapszerkesztői életmű, amit ezennel a nyugdíjazással lezár-tam.

– *Nem fog hiányozni a szerkesztői munka, a közös gondolkodás, mérlegelés meg sok más, ami ezzel jár?*

A Látó Petőfi-számának marosvásárhelyi bemutatóján (balról): André Ferenc, Kovács András Ferenc, Vida Gábor és Markó Béla
Fotó: N.M.K.

– Nem biztos, hogy hiányozni fog. Egy dolog nagyon fontos: nem kell sokat főszerkesztőnek lenni, és kellő időben kell tudni visszalépni. Egy íróember nem megy nyugdíjba. Még annyi elvégzendő dolgom van, olyan sok megírandó, könyvbe szerkesztendő saját tennivalóm, hogy ettől nem tekinthetek el. Lehet, hogy a szerkesztőségi munka hiányát is érzekelni fogom, de semmiképp sem szeretnék olyan módon belefolyni, hogy hatással legyen az egészre. Hogyha kérdeznék a volt kollégák vagy Vida Gábor főszerkesztő, akkor állok rendelkezésre, de nem szólnék bele semmibe. Kell a generációváltás, a fiatalítás minden lapnak, de a komolyság is. Remélem, hogy az a megbecsülés, amit a Látó indulása óta már kivívott, valamint az igényesség és a nivó megmarad, és szépirodalmi lap jellegét is megőrzi a folyóirat mindaddig, amíg vannak ilyen lapok.

– *Arra következtek, nem hirtelen jött döntésről van szó, jól átgondoltad, hogy kéred a nyugdíjaztatásodat.*

– Persze, hogy nem hirtelen elhatározás volt. Én elég töprengő alkat vagyok. Sajnos. Hogy rálátásod legyen az egészre, ahhoz valamennyi önismeret és önkritika kell. Megvoltak ennek a belső fokozatai. Jól átgondoltam, így képzeltem el. Édesapám 61 vagy 62 éves korában ment nyugdíjba, én csak 63 után.

– *Amikor az embert sok munkahelyi feladat nyomasztja, könnyen félreveszi azt, ami úgymond nem kötelező. A lapszerkesztés, rendezvény-szervezés, menedzselés kellő, akár önámító indok is lehet arra, hogy az ebben érintett az alkotómunkát, a versírást elodázza, halogassa. Mocarog-e már olyan készítés benned, hogy előtérbe helyezd a költői énedet? Hogy megírd azokat a verseket, amelyek benned valahol már készülöben voltak, csak még nem öltöttek végleges alakot? Amiről eddig beszéltünk, az is inkább szerkesztésre vonatkozott.*

– Nálam minden nagyon tudatos. Többnyire óraműként próbálok működni, ez nagyon fontos. Persze, hogy megvan az emberben a készítés arra, hogy új verseket tegyen le az asztalra, vagy hogy leírjon sor-

kat, amelyek már megfogalmazódtak benne. De az is fontos, hogy új könyvekkel lépjen elő. Nagyon nagy feldolgozni való anyagom gyűlt össze. Rendbe kell raknom azokat a verseket, amelyek kötetben nem jelentek meg. Ezt már elkezdtem. Ez a készítés megvan bennem. És nyilván írni is fogok. Újra Borgesre hivatkozhatom: „Túl sok verset írtam fiatal koromban, hogy túl sokat javítsak majd idős koromban”. Különbőn sohasem javította a verseit, de ez egy ilyen bonmot, amit neki tulajdonítunk.

– *Az olvasók nevében is próbálok így irányítani a beszélgetést, mert tudom, hogy sokan azt is lesik a lapokban, nem találkoznak-e újabb verseiddel. És ha a pódium-műsorok, irodalmi estek közönségére gondolok, azt is tapasztaltam, milyen élvezettel hallgatják, amikor tűzbe jöve, lendületesen felolvasod egyik vagy másik költeményed. Ritkulnak majd ezek az alkalmak, ha már hivatalból nem leszel ott a Látó irodalmi színpadi rendezvényein?*

– Szerintem fogok még találkozni a verskedvelőkkel. Vásárhelyen és másutt is van közönségem, és jók ezek a találkozók. Bármi-lyen rossz kedvű, esetleg depressziós vagyok, ezt sosem láthatja a közönség. Mert én az édesanyám fia is vagyok. Az Elekes Emmáé. Volt idő, amikor nem szerettem verset mondani, pedig a szüleim azt mondták, hogy jól mondtam verset. Iskolás koromban háttérbe húzódtam. Lassan jött meg az étvágy arra, hogy ezt el is lehet mondani. Szegény anyám ki is jelentette, úgy látszik, tőle is örököltem valamit. Az igazság az, hogy kicsit színháznak is tartom a versmondást, egyfajta fellépésnek képelem, jól érzem magam benne. Azt nem szabad látniuk, hogy bajaim vannak, vagy bármi egyéb. Hálás feladat, a közönséggel kölcsönösen hatunk egymásra. Én magam pedig feltétlenül élvezem a felolvasást. A Látó rendszeresen tartandó ilyen estjein, matinéin szerkesztői, főszerkesztői minőségben már nem szerepelek, de ha hívnak, és tehetem, természetesen ott leszek, és verset is örömmel mondok majd.

– *A vásárhelyiség megmarad?*

– Persze, hogy megmarad. Én itt lakom

Vásárhelyen. Néha ingázom Budapestre, de itt van az otthonom, itt van minden, amit a hagyatékról beszéltem. Számomra fontos emberek vesznek körül ebben a kosárdombi másfél szobás lakásban. Itt van az íróasztalom, itt vannak a könyveim, a kéziratok, ezeket nem lehet egy pillanat alatt elvinni semerre. Sem Budapestre, sem New Yorkba, sem Párizsba, sehova. Marosvásárhely az a hely, ahol 1990-től huzamosan élek, és azelőtt is éldegéltem.

– *A falakon levő képekről pedig nem csak a közvetlen szeretteid néznek le ránk, hanem azok a régi vagy későbbi fontos személyiségek is, akik valamiképpen az életedhez, munkásságodhoz kötődnek. A könyveik is körülvesznek.*

– Igen, látható itt Weöres Sándor, József Attila, Babits, Ady több kiadásban is és több képen. És édesapám egyik rendezői, színházi fotóját úgy tettem ki, nem véletlenül, hogy a két kedvenc költőnk – az ő kedvenc költői is voltak –, Baudelaire és Tóth Árpád között legyen. Többben is voltak még, de mindegyre átrendezem a kép- és könyvvállományt. Csokonai például most hiányzik, Kavafisz is. Aszerint, hogy éppen kit olvasok, mivel foglalkozom, a könyvespolcra az illető fényképét is kiteszem. Ott például az Ady Endre Összes művei és Ady publicisztikája előtt Kosztolányi Dezső látható valamiért. Illetve Csokonai és Petőfi előtt egy Arany János-fotó van. Ez számomra egy érdekes játék.

– *A Petőfi-portrét, a jól ismert dagerróti-piát semmi, senki nem takarja.*

– Ez a legelső költőképem, a 15. születésnapomra kaptam, már Szatmáron ott volt a szobám falán. Alatta Füst Milán arcképe, oldalt pedig Jékely Zoltán. Ó Áprily Lajossal és Dsidával külön is szerepel a túlsó falon. Fölöttük Apollinaire, alattuk Fernando Pessoa. Nagyjából kirajzolódik, hogy az ember kiket szeret. Én sok mindenkit szeretek, nem csak egyet-kettőt, akiket kedvenceimnek nevezhetek. Szeretném, ha az egész költészet az enyém lehetne. Nemcsak a magyar, a világlíra is. És jaj, majdnem elfeledtük! Van ott egy kakukktojás, egy Mozart-kép is!

– *Szóval, ha az előttem álló nyugdíjas évekre gondolsz, biztos nem leszel magányos.*

– Nem! Ha olvashatok, verset, prózát, kultúrtörténetet, bármit, ami érdekel, jól érzem magam. Van néhány passzióm, ami megnyugtat, s az egyik feltétlenül az olvasás. A jó vers, a jó memoár bármikor jöhet. És persze a zene! Na meg van egy múzeumjáró szenvedélyem is. Nagyon vonz a képzőművészet, régészeti vonzalmaim miatt az építészet, a szobrászat is, és kiemelten a piktúra. Rengeteg művészeti albumom van. Ezeket gyakran előveszem, lapozgatom, és képzeletben máris ott vagyok velük, bárhol is legyenek szerte a földgolyón. Innen, a toronyház emeleti lakásából, ahol függöny sincs az ablakon, mert nagyon fényfüggő vagyok, a Somostető látványa büvöl el minden évszakban. De ha beülök a karosszékre, rálátok az egész világra. Hogyan gondolhatnánk magányosságra?!

– *Legyen hát részed sok fényben, ragyogásban ezután is, Kovács András Ferenc!*

– Köszönöm szépen.

Tovább fogytokozunk

Sarány István

Hosszas lenne felsorolni Cseke Gábor alkotói minőségeit: költő, író, publicista, szerkesztő... és a sort lehet folytatni. Ő maga így vallott e minőségeiről: „Rendszerint éppen annak érzem magam, amit pillanatnyilag végzek. Ihletett pillanataimban költőnek szeretném tudni magam; viszont amikor történeteket mesélek, írónak; ha véleményemnek próbálok illő formát találni, akkor publicistának; a legtöbbször viszont a szerkesztőségi szerep jutott ki nekem az életben, annak örömeivel és sárkányjaival kellett megbirkózni évtizedeken át. E sárkányok amúgy rendkívül makacs küzdő felek: nehezen eresztenek.”

Nehezen eresztették ezek a sárkányok, de végül eleresztették: szombaton öröklétre szenderült e rendkívül termékeny alkotó. Életútja ismert a különböző lexikonokból: 1941. július 29-én született Kolozsváron, édesapja Cseke Vilmos matematikus, egyetemi tanár volt. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte 1957-ben, magyar irodalom szakos tanári diplomát a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen szerzett 1962-ben. A diploma megszerzése után az Ifjúmunkás szerkesztőségében dolgozott belső munkatársként, 1968 és 1979 között a lap főszerkesztői tisztségét töltötte be, később, 2003-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig az Előre, majd annak jogutódja, a

Romániai Magyar Szó munkatársa volt. 1963-ban kötött házasságot Kerekes Ilonával, három gyermekük – két lány és egy fiú – született.

Publicisztikai és kritikai írásaival hívta fel magára a figyelmet az 1960-as évek elején, *Déli harang* címmel 1967-ben jelent meg Forrás-kötete. Ezt követte mintegy fél-száz verseskötete, publicisztikai gyűjteménye, prózai kötet, riportkönyve, regénye, portrékönyve és olvasónaplója. Számos könyvet digitalizált, hozzáférhetővé, könnyebben elérhetővé tette a nagyközönség számára.

Fordítói munkássága is jelentős, több fordításkötete jelent meg román szerzőktől.

Nyugdíjas éveit Csíkszeredában töltötte, rendkívül aktívan: írt, szerkesztett, olvasóklubot vezetett, rendszeresen frissülő blogjában élénk figyelemmel követte és dokumentálta a térség irodalmi-kulturális történéseit. Az összefüggéseket kereste és tárta fel.

Mint ő maga vallotta egyik beszélgetésünk alkalmával, érdeklődése „előszeretettel fordult a könyv, az olvasás, az engem foglalkoztató nagy alkotók, pályatársak, művészi jelenségek, művek emberi, társadalmi háttere felé”. Határozott véleménye volt az újságírói, szerkesztői munkáról, mindenek fölé helyezve a hitelességet, a leírt szó felelősségét. A már idézett beszélgetésben fejtette ki: „életünk

problémái, igazságai, ellentmondásai hiteles értelmezésre szorulnak. Az újságíró nem lehet csupán két lábon járó mikrofon: állásfoglalása, összefüggésekre rávilágító képessége, felkészültsége és erkölcsi hitele az, ami értéket teremthet cikkeinek. Az emberek szívesen követik az újságírói véleményeket, állásfoglalásokat – ezért is kétszeresen bűn velük visszaélni!”

Cseke Gábor immár egy másik, népes szerkesztőség tagja lett, ott birkózhat majd a szerkesztői szerep örömeivel és sárkányjaival, noha e sárkányok „rendkívül makacs küzdő felek: nehezen eresztenek”.

*Megjelent a *Hargita Népe* 2023. március 20-i számában

Borbély László államtanácsos az ENSZ vízkészletekkel foglalkozó magas szintű konferenciájának alelnöke

Március 22-én kezdődött New Yorkban az ENSZ konferenciája a világ vízkészleteiről, amely több mint 40 év óta az első jelentős csúcstalálkozó ebben a témában. A romániai delegációt Borbély László államtanácsos vezeti, aki egyben a konferencia alelnöke is, és az egyik plenáris ülést vezeti.

„Mindannyian tudjuk, hogy a víz létfontosságú, de sajnos a szakértők szerint most bizonytalan helyzetben vagyunk. Nagyon fontos, hogy az ENSZ vízügyi cselekvési programja összhangban legyen a többi fenntartható fejlődési céllal, mivel a víz az élet minden területén fontos tényező.

Csak integrált cselekvés és párbeszéd révén tudja az emberiség leküzdeni a vízhez kapcsolódó kihívásokat. Románia világszinten aktív állam a biztonságos vízhez és higiéniához való hozzáférés javítását célzó, többoldalú megközelítés tekintetében. Kiemelkedő szerepünk volt a mostani csúcstalálkozó fontos előkészítő ülésein, például a dusanbei nemzetközi Víz évtizede konferencián, és erőfeszítéseinket elismerik azzal, hogy megkaptuk az ENSZ vízkészletekkel foglalkozó magas szintű konferenciájának – több mint 40 év óta az első jelentős csúcstalálkozó ebben a témában – alelnöki tisztségét” – mondta Borbély László államtanácsos.

A Fenntartható Fejlődés Főosztály koordinátora felszólalásában kiemeli a beruházásokat, amelyeket Románia a víz- és szennyvíz-infrastruktúrába, valamint a körforgásos gazdaságra való áttérés érdekében végzett vagy fog végezni: 9 milliárd euró van elkülönítve ilyen projektekre, és a tervek szerint a következő években 3,5 milliárd eurót hívnak le európai alapokból. Románia támogatja az

ENSZ vízügyi különmegbízottjának kinevezését is, akinek meglesz az eszköze további erőforrások mozgósítására a vízgazdálkodási kérdésekben.

A romániai delegáció vezetője felszólalt az ENSZ Biztonsági Tanácsa által szervezett ülésen is, amelynek témája a polgári lakosság alapvető vízellátásának és a vízinfrastruktúrájának a jobb védelme fegyveres konfliktusok idején.

Az Egyesült Nemzetek vízkészletet tárgyaló konferenciáján állam- és kormányfők, miniszterek és más érdekeltel vesznek részt különböző ágazatokból, hogy cselekvésre szólítsanak fel a nemzetközileg elfogadott célok elérése érdekében, különös tekintettel a 2030-as menetrend 6. fenntartható fejlődési céljára: biztonságos vízhez és higiéniához való hozzáférés mindenki számára.

A konferencia egyik fő várható eredménye a Water Action Agenda, amely magában foglal minden vízzel kapcsolatos önkéntes kötelezettségvállalást, és nyomon követi azok előrehaladását. A menetrend

célja, hogy ösztönözze a tagállamokat, az érdekelt feleket és a magánszektor, hogy kötelezzék el magukat a sürgős intézkedések megtételére a mai vízügyi kihívások kezelése érdekében.

A konferencián Borbély László államtanácsos két, a témához kapcsolódó rendezvényen vett részt, amelyek közül az egyiket a Romániai Vízügyi Szövetség, a Fenntartható Fejlődés Főosztály és a Környezeti Gazdasági és Környezettudományi Kutatóintézet szervezett online, valamint több, magas szintű kétoldalú találkozóra is sor került, többek között az ENSZ Közgyűlésének elnökével, Körösi Csabával; Lachezara Stoevával, az Egyesült Nemzetek Gazdasági és Szociális Tanácsának elnökével; Lisa Cartyval, az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának amerikai nagykövetével; Iordanca Rodicával, a Moldovai Köztársaság környezetvédelmi miniszterével; Magyarországról Raisz Anikó államtitkárral; Martin Kovac szlovákiai államtitkárral.

(A Fenntartható Fejlődés Főosztály közleménye)

Petíció a méhbarát mezőgazdaságért

Carmen Avram felszólalása az EP plenáris ülésén

Carmen Avram, az Európai Parlament strasbourg-i plenáris ülésén kijelentette: nevelésesen kicsi kárpótlást kapnak a romániai gazdák, és az európai végrehajtó hatalom következtelenséget mutat az uniós jogszabályokokról.

Mózes Edith

Március 16-án az EP plenáris ülésén Carmen Avram felhívta a

Fotó: Carmen Avram sajtóirodájá

Bizottság figyelmét, hogy bár Románia Bulgáriánál jóval nagyobb mezőgazdasági területtel rendelkezik, 3 millió tonna gabona után nevelésesen kevés kompenzálást kap: mindössze 10 millió eurót. Az Európai Bizottság közben olyan jogszabályt javasol, amely még nehezebb helyzetbe hozhatja a mezőgazdasági termelést Romániában és a többi tagállamban.

– Üdvözlöm ezt a polgári kezdeményezést és a több mint 1 millió aláíró, akiket aggaszt a beporzók eltűnése. Azt hiszem, itt a tökéletes alkalom arra, hogy beszéljünk az európai végrehajtó hatalom koherenciájának hiányáról. Példának okáért természet-helyreállítási jogszabályt javasol a beporzók visszatorzulásának leküzdésére, közben meg arra készült, hogy bármilyen áron ratifikálja az EU történetének legnagyobb kereskedelmi megállapodását Dél-Amerikával – mondta.

„Tudja-e a Bizottság, hogy Argentína azon országok élén áll, ahol a legmagasabb a méhpopuláció pusztulásának aránya? Vagy tárgyalunk-e a növényvédőszer-csökkenésére vonatkozó jogszabályokról? Tudja-e a Bizottság, hogy Braziliában megkétszereződött a mezőgazdaságban használt nö-

vényvédőszer mennyisége?” – tette fel a kérdést a képviselő.

A továbbiakban kijelentette: a romániai gazdák tudják, hogy méhek nélkül nincs mezőgazdaság. Ezért használják itt a legkevesebb növényvédőszer (hektáronként) az Európai Unióban. Közben a legkisebb támogatást kapják. Az elmúlt évben 3 millió tonna gabonát nem tudtak értékesíteni, amiért – úgy tűnik – nevelésesen csekély kárpótlást kapnak majd – tette hozzá.

Ezért megkérdezte a Bizottságot: „szükségünk van-e még gazdáknak, egészséges és megfizethető élelmiszerekre? Ha igen, jó lenne egy kis koherencia a méhek és a mezőgazdasági szektor megmentése érdekében”.

***

A vitára március 16-án, csütörtökön került sor a „Mentsétek meg a méheket és a gazdákat! Méhbarát mezőgazdaságot az egészséges környezetért” előadás keretében, amely többek között a növényvédőszer alkalmazásának csökkentését szorgalmazza, ezek 2035-ben történő teljes megszüntetésével. Az európai petíció több mint 1 millió aláírást gyűjtött össze az Európai Unióban.

A város sportstratégiájának a kidolgozását célzó találkozónak ad helyet a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal március 27-én és 28-án

Miután első körben a lakosság kérdőív kitöltésével nyilvánítható véleményt a város sportéletének jelenlegi helyzetéről és fejlesztési elképzeléseiről, most úgynevezett fókuszcsoportok képviselői ülnek egy asztalhoz, hogy ki-ki a maga területén jelölje meg azt, hogy mire van szüksége, és hogyan tud bekapcsolódni az általános stratégiába.

Ezekre a találkozókra március 27-én és 28-án kerül sor a polgármesteri hivatalban.

Március 27-én a sport terén tevékenykedő közintézmények képviselőit 10 órára, a Sport mindenkié csoport tagjait 13 órára várják az önkormányzat székhelyére.

Március 28-án a magánkézben levő sportklubok és szervezetek képviselői 10 és 13 órától tartanak munkautalást.

A stratégia a város sportéletének a jövőképét és fő célkitűzéseinek meghatározását, valamint a finanszírozásra javasolt projektek rangsorolását szolgálja.

Napirend:

- Az integrált városfejlesztési stratégiában szereplő sportcélkitűzések, prioritások ismertetése
- A lakosság rendelkezésére bocsátott kérdőív eredményeinek ismertetése
- A jelenlegi helyzet elemzése
- SWOT-elemzés

A bel- és külkapcsolati osztály

A MAROSVÁSÁRHELYI TRANSILVANIA REPÜLŐTÉR

2023. április 18-án 12 órakor versenytárgyalást tart.

MÉZAUTOMATA működtetésére

vár ajánlatokat 2023. április 18-án 10 óráig. Bővebb tájékoztatásért 2023. április 6-án 15 óráig nyújtható be kérelem.

Részletek a www.transylvaniaairport.ro honlapon vagy a 0265/328-888-as és a 0749-014-465-ös telefonszámon. (sz.-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

MAGÁNSZEMÉLY vállal javítást, festést, padlócsimpe-lerakást, tetőjavítást, polisztrén szerelését. Tel. 0743-512-168. (19174)

MEGEMLÉKEZÉS

Mély fájdalommal emlékezünk március 25-én id. SÁRKÁNY CSABÁRA halálának első évfordulóján. Emlékét, míg élünk, szívünkben őrizzük. Bánatos szeretettel. (19156-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Megrendülve értesültünk volt osztálytársunk, TALÁN JÁNOS haláláról. Nyugodjon békében! Őszinte részvétünk a gyászoló családnak. A Bolyai középiskolában 1962-ben végzett XI. D-s osztálytársak. (19189-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk, DEÁK ÁRPÁD tanár temetésén részt vettek, utolsó útjára elkísérték, bánatunkban osztoztak. A gyászoló család. (19162)

Kérjük a Jóistent, hogy szeressen téged, helyettünk angyalok simogassák lelked. A temető kapuja szélesre van tárva, öt éve már ezt az utat járjuk. Sírod előtt állunk, talán te is látod, körülötted van a szerető családod.

Fájó szívvel emlékezünk a drága édesapára, férjre, nagytatára, a csikfalvi

id. TÓTH LAJOSRA halálának 5. évfordulóján. Emlékét örzi felesége, gyermekei és azok családja.

Nyugodj békében LALÁVAL együtt! (19114-I)

OPERETT
A nő szívét ki ismeri?
Erdélyi Turné 2023

Fellépők:
Kautzki Armand, Peller Károly, Miller Zoltán

Marosvásárhely
2023. március 30., 20⁰⁰ óra
Kultúrpalota

Jegyek elővételben a Kultúrpalota
jegyirodájában vásárolhatók.

Megjelent:
Bandi Anikó
Szerelem hangja

Keress a KOBÁK könyvesboltokban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Sajtóközlemény

Szászrégen Város Önkormányzata közli a nyilvánossággal, hogy benyújtotta a „Körforgalom létrehozása Szászrégenben (Maros megyében) az Állomás és Axente Sever utcák kereszteződésénél” projektre vonatkozó környezetvédelmi engedély iránti kérelmet.

A tervezett projekttel kapcsolatos tájékoztatás kérhető a Maros Megyei Környezetvédelmi Hivatalban, Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám alatt, hétfőnként 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között, valamint Szászrégenben, a Petru Maior tér 41. szám alatt, hétfőtől péntekig 9–15 óra között.

A lakossági észrevételek naponta a Maros Megyei Környezetvédelmi Hivatalban (Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám) nyújthatók be hétfőnként 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

ETV MAROS MEGYEI TELEVÍZIÓ

Hitűd

VASÁRNAP 17:30-TÓL

Balázs Attilával

A Népújság Alapítvány számít önre

Akárcsak az előző években, alapítványunk továbbra is hathatósan szeretné támogatni Maros megye magyarságának szellemi, kulturális gyarapodását, ösztönözni az ifjú tehetségek kibontakozását, érvényesülését, elősegíteni az olvasói igények kielégítését.

Ebben kéri barátai, a Népújság híveinek támogatását.

Kérjük, ajánlja fel jövedelemadója 3,5 %-át erre a célra!

Adataink:

Név: Fundația Népújság Alapítvány
Cím: 540015 Tg. Mureș, str. Gheorghe Doja nr. 9. et. II.
Adószám: 5093655
Bankszámlaszám: RO96 RNCB 0188 0349 7752 0001

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-800	- hidegtalak készítése	- 0365/404-664
• Központosított ügyelet		• Prefektúra	- 0265/266-801
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,		• RDS-RCS	- 0365/400-401
Csendőrség, Mentőállomás):	112	- 0365/400-404	- 0365/400-404
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• SMURD (betegekkel		- vidék	- 0265/929
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat:		- 0800/800 928	- 0800/800 928
- gyermekeknek	- 0265/210-177	• Aquaserv:	
Marosvásárhelyi		- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		- központ	- 0265/208-800
otthon gondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 08008 208-888
8–16 óra között:	0736-883-110	- 0265/254-625	- 0265/236-284
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• Vasútállomás	- 0265/215-119
	- 0265/312 436	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	- 0744-282-710
	- 0265/250-120	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/263-865
	- 0265/263 351	Nemzetközi halottszállítás	- 0745-606-215
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	- 0744-282-710	- 0265/263-865
• Marmed	- 0265/250-344	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0745-606-215
járbóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	- koporsók, kellékek,	- 0745-606-269
	- 0729-024-380	és halottszállítás	- 0758-047-604
Labor	- 0751-114-307	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
		- 0265/262-907	- 0265/262-907
	e-mail: marmed@armed.ro,		
	www.marmed.ro		
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro